

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра романської філології

**ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ЗАГОЛОВКІВ
ІСПАНОМОВНИХ НОВИН (НА МАТЕРІАЛІ ГАЗЕТНИХ СТАТЕЙ
ПОВ'ЯЗАНИХ З ВІЙНОЮ В УКРАЇНІ 2022-2023 РР)**

Кваліфікаційна робота

на здобуття ОС «бакалавр»
студентки IV року навчання
галузі знань 03 «Гуманітарні науки»,
спеціальності 035 «Філологія»,
спеціалізації 035.051
«Романські мови та літератури (переклад
включно), перша - іспанська»,
ОП «Іспанська мова та переклад, англійська
мова та друга романська мова»,

Ірини АСАЄВИЧ

Науковий керівник:

к. філол. н., доц. кафедри романської
філології

Наталія ЧОРНА

«Допущено до захисту»

Протокол № 9 засідання кафедри

романської філології від 19 квітня 2024 року

Завідувач кафедри _____ **Ірина СИТДИКОВА**

АНОТАЦІЯ

У даній бакалаврській роботі було проведене дослідження та аналіз заголовків іспаномовних новин пов'язаних з війною в Україні за 2022 та 2023 роки.

Актуальність теми дослідження заголовків іспаномовних новин зумовлена політичною та військовою ситуацією в державі, яка висвітлюється наразі щодня у ЗМІ. Новини опубліковані серед найвідоміших іспаномовних видань за допомогою різноманітних мовленнєвих засобів привертають увагу світової громадськості та підкреслюють важливість встановлення взаємозв'язку між вибором певних стилістичних засобів та їхнім впливом на сприйняття подій читачем. **Об'єктом** роботи є заголовки іспаномовних новин, пов'язаних з війною в Україні висвітлені в різні періоди перебігу повномасштабної російсько-української війни. **Предметом** є лінгвістичні, тобто окремі синтаксичні, стилістичні та граматичні засоби, використані у заголовках іспаномовних новин пов'язаних з війною в Україні. **Метою** роботи є лінгвосемантичне дослідження заголовків та розкриття їхніх особливостей, адже заголовок концентрує у собі згорнуту смислову, естетичну та культурологічну інформацію про текст та є найважливішим текстуальним елементом публіцистичного дискурсу, який привертає увагу читача.

Для того, щоб виокремити основні тенденції, визначити розбіжності та схожі риси між заголовками пов'язаними з війною в Україні серед видань Іспанії та Аргентини і Мексики, та порівняти використання мовленнєвих засобів за різний період часу було використано сучасні **методи** компаративного та семантико-стилістичного аналізу. У результаті дослідження були виділені найголовніші стилістичні лексичні, граматичні та синтаксичні стилістичні особливості заголовків найвідоміших видань Іспанії та Аргентини і Мексики, окреслено схожі та відмінні риси, а також проведено порівняльний аналіз у використанні стилістичних засобів в різний період часу, починаючи від лютого 2022 року і до актуальних подій. Отримані висновки дозволили визначити основні тенденції серед використання мовних засобів, та те, яким чином їхнє

вживання інтерпретує військові події для читача, що згодом впливає на сприйняття новин ним.

Ключові слова: заголовки іспаномовних новин, війна в Україні, стилістичні засоби, ЗМІ, лінгвостилістичний аналіз, компаративний аналіз.

ABSTRACT

In this bachelor thesis, there was done a research and analysis of Hispanic news headlines related to the war in Ukraine in 2022 and 2023.

The relevance of the topic of researching Hispanic news headlines is determined by the political and military situation in the country, which is currently covered by the media on a daily basis. The news published by the most well-known Spanish-language publications with the help of various linguistic devices attracts the attention of the world community and emphasises the importance of establishing the relationship between the choice of certain stylistic devices and their impact on the reader's perception of events. The object of the work is the headlines of Hispanic news related to the war in Ukraine covered in different periods of the full-scale Russian-Ukrainian war. The subject matter is linguistic, i.e., certain syntactic, stylistic and grammatical devices used in the headlines of Hispanic news related to the war in Ukraine. The aim of the study is to conduct a linguistic semantic research of headlines and to reveal their peculiarities, since the headline concentrates the condensed semantic, aesthetic and cultural information about the text and is the most important textual element of publicistic discourse that attracts the reader's attention.

Modern methods of comparative and semantic-stylistic analysis were used to identify the main trends, to determine the differences and similarities between the headlines related to the war in Ukraine among the publications of Spain, Argentina and Mexico, and to compare the use of linguistic devices over a different period of time. As a result of the study, the most important stylistic lexical, grammatical and syntactic stylistic features of the headlines of the most famous publications in Spain, Argentina and Mexico were identified, similarities and differences were outlined, and a comparative analysis of the use of stylistic means in different periods of time, starting

from February 2022 and up to current events, was carried out. The conclusions made it possible to identify the main trends in the use of linguistic devices and how their usage interprets military events for the reader, which subsequently affects their perception of the news.

Keywords: Hispanic news headlines, war in Ukraine, stylistic devices, mass media, linguistic and stylistic analysis, comparative analysis.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ЛІНГВОСТИЛІСТИКА ЯК ОДИН З НАПРЯМКУ АНАЛІЗУ СТАТЕЙ МАСМЕДІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	9
1.1. Лінгвостилістика як наука про стильові різновиди мови	9
1.2. Основні підходи щодо лінгвостилістичного аналізу заголовків новин	10
1.3. Особливості мови заголовків публіцистичного стилю у надзвичайних ситуаціях	15
Висновки до першого розділу	21
РОЗДІЛ 2. ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЗАГОЛОВКІВ СТАТЕЙ ІСПАНОМОВНИХ ВИДАНЬ	23
2.1. Виділення специфічних мовних засобів та стилістичних елементів.....	23
2.2. Компаративний аналіз заголовків видань Іспанії та Латинської Америки	31
2.3. Порівняння заголовків іспаномовних новин за різними періодами часу ..	36
Висновки до другого розділу	39
ВИСНОВКИ	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	43

ВСТУП

У сучасному світі публіцистика та засоби масової інформації відіграють важливу роль у формуванні громадської думки, суспільних та політичних поглядів та розповсюдженні інформації про події, що відбуваються у світі. Медійне середовище відображається через призму різноманітних стилістичних особливостей, що використовуються у публіцистичних новинних виданнях задля привернення уваги читача. Особлива увага надається заголовкам новин, адже вони є першим елементом передачі найважливішої інформації.

Війна в Україні стала невід'ємною частиною життя для всіх громадян, що мешкають на її території. В той же час, вона є актуальною темою, яка привертає увагу світову громадськість. Не виключенням є і іспаномовне суспільство. Іспаномовні країни детально спостерігають за розвитком війни в Україні через призму міжнародних відносин, тому це впливає на спосіб подання інформації в масмедіа, а згодом і на її сприйняття та на зростання чи зменшення інтересу щодо подій російсько-української війни. В свою чергу, залученість іспанців чи латиноамериканців в воєнних подіях робить тему ще актуальнішою для іспаномовних ЗМІ.

Компаративний лінгвостилістичний аналіз заголовків іспаномовних новин дає змогу зрозуміти тенденції в поданні інформації щодо війни в Україні. Вживання різноманітних стилістичних засобів може показувати ставлення іноземців на сьогоднішні події в Україні, що є важливим для подальших міжнародних відносин держави між іспаномовними країнами. Тобто, **актуальність** теми зумовлена важливістю встановлення взаємозв'язку між мовленнєвими засобами та їхнім впливом на сприйняття воєнних подій в Україні іспаномовними новинними виданнями та їхніми читачами.

Об'єктом роботи стали заголовки іспаномовних новин, пов'язаних з війною в Україні в період з початку повномасштабного вторгнення у 2022 році та до травня 2024 року. **Предметом** – лінгвостилістичні, а саме окремі лексичні, синтаксичні, граматичні та стилістичні елементи у заголовках іспаномовних

новин пов'язаних з війною в Україні. **Мета** роботи полягає у лінгвoseмантичному дослідженні заголовків та розкритті особливостей основних тенденцій щодо викладу інформації в ЗМІ для представлення та інтерпретації воєнних подій через стилістичні та мовні засоби.

Для досягнення цієї мети перед нами було сформульовано низку **завдань** :

- визначити та проаналізувати сучасні підходи та методи до лінгвостилістичного аналізу публіцистичного дискурсу
- проаналізувати заголовки іспаномовних новин пов'язаних з війною в Україні використовуючи сучасні підходи та методи
- виокремити окремі мовні засоби характерні для заголовків такого типу
- визначити розбіжності у використанні мовних засобів між викладом інформації на початку повномасштабного вторгнення та з плином перебігу воєнних подій
- провести компаративний аналіз та порівняти заголовки новинних видань Іспанії та країн Латинської Америки, а саме Аргентини та Мексики
- визначити найвживаніші лексичні, стилістичні, синтаксичні та граматичні засоби серед заголовків такого типу

Для вирішення цих завдань використовувались такі **методи наукових досліджень**: методи аналізу, узагальнення, синтезу, індукції та дедукції задля огляду досліджуваного матеріалу та формування теоретичних засад дослідження; семантико-стилістичний метод аналізу тексту, що поєднує в собі аналіз лексичних, граматичних та стилістичних особливостей з метою розкриття окремих семантичних та емоційних відтінків тексту; компаративний метод задля детального вивчення та порівняння у використанні мовних одиниць у виданнях Іспанії та Аргентини і Мексики.

Новизна роботи полягає у комплексному підході, що дозволяє синтезувати та розкрити основні тенденції у використанні окремих лексичних, синтаксичних та граматичних засобах у заголовках іспаномовних новин пов'язаних з війною в Україні. Дослідження розглядає різні аспекти у використанні мовних засобів завдяки використанню семантико-стилістичного та компаративного методів

аналізу для дослідження заголовків такого типу. Застосування компаративного методу аналізу дає змогу детально порівняти заголовки видань Іспанії та Аргентини і Мексики з метою зіставлення та виокремлення спільних та відмінних рис у використанні мовних засобів. Такі підходи до аналізу заголовків іспаномовних новин пов'язаних з війною в Україні є критично важливими, адже дають змогу зрозуміти через використання лексичних, граматичних, художніх та синтаксичних засобів мовленнєвих стратегій в медіа і їхнього впливу на сприйняття інформації читачами іспаномовних країн.

Практичне значення роботи полягає у використанні напрацювань у напрямках лінгвостилістичних аспектів заголовків іспаномовних новин, які можуть бути використані у дослідженнях спрямованих на визначення та розроблення стратегій комунікації у публіцистичному дискурсі.

РОЗДІЛ 1. ЛІНГВОСТИЛІСТИКА ЯК ОДИН З НАПРЯМКУ АНАЛІЗУ СТАТЕЙ МАСМЕДІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

1.1. Лінгвостилістика як наука про стильові різновиди мови

В сучасному мовознавстві можна виділити чимало різних розділів та галузей, за допомогою яких ми маємо змогу вивчати та досліджувати іноземні мови. Однією з таких галузей є лінгвостилістика.

Перш ніж перейти до безпосереднього лінгвостилістичного аналізу, потрібно спочатку дати визначення такому терміну, як «лінгвостилістика». Отже, **лінгвостилістика** – це розділ мовознавства, що вивчає:

а) закономірності існування і структурну організацію функціональних стилів мовлення;

б) мовні одиниці з експресивно-стилістичним забарвленням;

в) цілеспрямований вибір мовних засобів, що відповідають стильовим і стилістичним нормам [12, с. 600]. Тобто, завданням лінгвостилістики є визначення особливостей кожного зі стилей та їхньої взаємодії, виділення окремих мовних одиниць та дослідження їхнього функціонування та призначення у мові. Ця наука дає змогу розкрити внутрішні особливості тексту, використання лексики, граматики та інших аспектів з точки зору стилістичних та стильових норм.

Формування лінгвостилістики було зумовлене розвитком лінгвістики та потребою вивчення різноманітних стилів мови та стилістичних конструкцій. Вперше цей термін було використано в середині ХХ століття, а його формування припадає на 20-30-ті роки ХХ століття. Одним із перших вчених, що почав досліджувати саме стиль мовлення, структуру мови та її функціонування у тексті був швейцарський мовознавець та лінгвіст Шарль Баллі [13, с. 156], який був послідовником не менш талановитого науковця Фердинанда де Сосюра. Шарль одним з перших визначив цілі стилістики як окремої дисципліни та також започаткував фразеологію як окремий розділ мовознавства.

Щодо української лінгвостилістики, то в середині 50-х років ХХ ст. мовознавець Л. А. Булаховський вже розглядав її як окрему галузь загального

мовознавства [4, с. 20] та вважав, що виділення науки як відокремленої має забезпечити глибше та ширше розуміння стилістичних фігур у аналізованих науковцями текстах.

На базі такого ж принципу сформувалась і іспанська лінгвостилістика, яка розвивалась під впливом різних дослідників та вчених протягом історії. Найбільш видатним іспанським науковцем, який зробив вагомий внесок на формування та розвиток лінгвостилістики в Іспанії є Рамон Менендес Пидаль [40]. Він був не тільки філологом, а ще й істориком, фольклористом та письменником, який в своїх роботах вивчав структуру та еволюцію іспанської мови через призму історичних подій. Його колекція лінгвістичних матеріалів включала у себе повну граматику іспанської мови, що демонструє його обізнаність у фонетиці, історичній фонетиці, діалектах та народній мові [20]. Дослідження різноманітних стилістичних прийомів та мовних засобів давало йому змогу оцінювати вплив на сприйняття творів читачем.

Лінгвостилістика, як наука, почала своє існування з аналізу художніх текстів, адже саме тексти художнього стилю мають у собі найбільше стилістично забарвлених конструкцій та фігур. Проте, публіцистичний стиль мовлення, який притаманний засобам масової інформації, наприклад, інтернет-виданням, журналам та газетам, має свої мовні особливості, які можуть бути проаналізовані за допомогою різноманітних методів дослідження лінгвостилістики.

1.2. Основні підходи щодо лінгвостилістичного аналізу заголовків новин

Лінгвостилістика відіграє вирішальну роль в аналізі статей масової комунікації, зосереджуючись на мовних і стилістичних особливостях, що використовуються у публіцистичному дискурсі. У різних наукових статтях підкреслюється значення лінгвостилістичного аналізу для розуміння та інтерпретації текстів з різних точок зору [15].

Лінгвостилістика, як і будь-яка інша наука пов'язана з мовою, має свої особливі та унікальні підходи, які стають в нагоді для детального аналізу різноманітних текстів, конструкцій, творів тощо.

Починаючи з 60-х років ХХ століття, стилістичні теорії та моделі аналізу прорвалися крізь загальне домінування структуралізму, демонструючи нову перспективну картину. Соціолінгвістика, антропологічна лінгвістика, міжкультурна комунікація, прагматика, функціональна граматики, нова риторика, критична лінгвістика, дискурс-аналіз - все це зробило значний внесок у становлення стилістичних теорій, а також у створення і вдосконалення способів лінгвостилістичного аналізу. Методології стилістичного аналізу демонструють багатопрофільну та комплексну структуру та з подальшим поглибленням лінгвістичних досліджень розвиваються та удосконалюються [27].

Найтрадиційнішим методом стилістичного аналізу є семантико-стилістичний. Цей метод аналізу можна використовувати для опрацювання літературних текстів різних жанрів, досліджуючи особливості мови та допомагає розкрити функціональне значення формальних елементів та стилістичну різноманітність, яку використовують автори [17]. Завдяки дослідженню мовних і стилістичних особливостей, семантико-стилістичний аналіз дозволяє краще зрозуміти соціальний і культурний контекст текстів [30]. Він також вносить свій внесок в інтерпретацію та розуміння поезії, досліджуючи, як когерентність формує значення літературних творів [19]. Крім того, застосування цього підходу для аналізу художніх текстів сприяє розвитку критичного сприйняття мови та розумінню різних реєстрів і моделей її використання [27].

Наступним методом лінгвостилістичного аналізу є компаративний. Він передбачає у собі порівняльний аналіз стилістичних особливостей різних художніх творів, або ж окремо авторів [28]. Компаративний метод дозволяє дослідникам виявити спільні та відмінні риси у використанні стилістичних прийомів, таких як метафори, епітети, порівняння та у використанні конструкцій речень [32]. Порівнюючи тексти різних авторів або мовних середовищ, можна досліджувати функціональну цінність елементів художнього дискурсу [31]. Крім

того, компаративний метод допомагає зрозуміти, як різні автори використовують стилістичні ресурси для передачі сенсу та досягнення певних художніх ефектів у своїх творах. Загалом, компаративний метод у стилістичних дослідженнях надає важливу інформацію про різноманітні способи використання мови в літературних текстах для досягнення художніх і комунікативних цілей.

Серед методів лінгвостилістичного аналізу також виокремлюють метод стилістичного експерименту. Наразі він широко використовується для аналізу текстів музичних творів. Стилiстичні експерименти у стилістичних дослідженнях охоплюють різні методи, такі як Trajectory-based Style Estimation (TraSE) для визначення авторства [36], описові якісні методи з використанням стилістичної теорії для аналізу текстів пісень [26], Principal Stylistic Features Analysis (PSFA), що поєднує лексичні та синтаксичні елементи для виокремлення особливостей [22], та застосування Persistent Homology для вивчення стилістичних тенденцій у музичних композиціях за допомогою зважених орієнтованих графів [29]. Ці методи варіюються від когнітивного погляду на авторський стиль до аналізу лінгвістичних особливостей і дослідження топологічних даних для виокремлення стилістичних ознак. Використовуючи ці різноманітні методології, можна заглибитися в нюанси стилістичних елементів у текстах, піснях і музичних композиціях, що дає змогу всебічно зрозуміти стилістичні варіації та тенденції в різних жанрах і у різних авторів.

Останнім методом лінгвостилістичного аналізу вважається кількісний. Кількісний метод у стилістичних дослідженнях полягає в оцінюванні стилю літературних текстів за допомогою показників, які характеризують різноманітні лінгвістичні особливості, такі як орфографічні, синтаксичні та фонетичні елементи [29]. Цей метод має на меті зіставити тексти один з одним, надати вичерпну стилістичну характеристику та розрахувати відмінності між текстами на основі їхніх стилістичних особливостей. Хоча традиційні особливості вживання слів зазвичай використовуються в алгоритмах аналізу текстів, цей кількісний підхід пропонує більш детальне розмежування поетичного стилю

[24]. Крім того, при вивченні інтерпретації пісень за допомогою стилістичного аналізу основна увага приділяється виявленню та поясненню різних художніх прийомів, присутніх у текстах пісень, таких як алегорія, метафора, порівняння та сарказм, за допомогою описового якісного методу, що базується на стилістичній теорії [34].

У лінгвостилістиці також існують певні напрямки, які використовуються при дослідженні різних типів мовленнєвих текстів. Вони співіснують разом з методами та характеризуються певними особливостями.

Отже, в сучасній лінгвостилістиці виокремлюють кілька основних напрямків, які відрізняються між собою методами аналізу різноманітних стилістичних явищ. До них належать:

- 1) стилістика ресурсів;
- 2) функціональна стилістика;
- 3) стилістика тексту;
- 4) стилістика художнього тексту;
- 5) діяхронна та порівняльна стилістики (які виступають як різновиди стилістики ресурсів та функціональної стилістики) [2, с. 9].

Якщо ми визначаємо відмінності між цими основними методами аналізу, то починати потрібно зі стилістики ресурсів, адже саме вона є традиційним методом аналізу, який вбачає у собі повний опис стилістичних засобів у мові. Вона описує ці стилістично забарвлені слова, форми і конструкції на кожному рівні мовної структури. Звідси і інша її назва – описова стилістика [1, с. 7].

Функціональна стилістика має у себе на меті опис та визначення формування та розвитку кожного з функціональних стилів літературної мови. Тобто, об'єктом вивчення тут є функціональні стилі мови, їх класифікація та поділ. Вона розглядає мову, як метод кодування задля тлумачення того, що саме мається на увазі в тому чи іншому тексті [18] через особливості кожного із мовленнєвих стилів.

Стилістика тексту є чи не найкращим варіантом для науковців, що мають у себе на меті аналіз текстів (або їхніх частин). Так як цей напрямок

лінгвостилістики передбачає вивчення стилістичних особливостей текстів, їхні мовні засоби, прийоми, виразність та ефективність мовленнєвих виразів. Стилїстика тексту розглядає такі аспекти, як : лексичні засоби, тобто вивчення словникового складу тексту, конкретних слів, виокремлення тропів (таких як метафора, алегорія, метонімія, гіпербола, епітет та інші), аналіз синтаксису, а саме граматичної будови речень, їхньої структури та логічної побудови, фонетики та фонології, контекстуальні елементи та різноманітні культурні, історичні та соціальні аспекти, що впливають на сприйняття та інтерпретацію текстів. Тобто, цей напрямок лінгвостилістики дозволяє нам розкрити особливості мовного оформлення та виразності текстів різних жанрів та призначень.

Стилїстика художнього тексту виступає як своєрідний підвид стилїстики тексту, але в той же час виокремлюється науковцями як окрема галузь лінгвістики та окремий метод аналізу стилістичних явищ. Вона базується на аналізі стильових особливостей та естетичних якостей мовленнєвого виразу в літературних творах [6, с. 48]. Ця галузь передбачає широке використання мовних засобів та літературних тропів для створення виразності та різноманітності як лексичної, так і семантичної. Тут нерідко аналізуються стилізована мова та індивідуальний стиль автора, що робить художній текст неповторним та цікавим для подальшого його вивчення та аналізу.

Діахронна та порівняльна стилїстика є двома розгалуженнями стилїстики, що мають також власні особливості та методи дослідження. Діахронна стилїстика вивчає становлення та розвиток стилістичних явищ у мові з плином часу, їхній розвиток, еволюційні зміни. Таким чином, вона дає зрозуміти як саме змінювались з часом стилістичні засоби та як вони впливають на мову сьогодні. Порівняльна стилїстика ж в свою чергу вивчає стилістичні системи неспоріднених мов та їхні відмінні стилістичні ознаки [7, с. 148].

Отже, основними методами лінгвостилістичного аналізу є семантико-стилїстичний, компаративний, кількісний та метод стилістичного експерименту. Найкращими методами аналізу заголовків іспаномовних новинних статей є

семантико-стилістичний та компаративний. Семантико-стилістичний аналіз допоможе визначити як і мовні особливості, так і способи впливу на читача завдяки використанню художніх прийомів. Компаративний метод стане у нагоді при порівнянні заголовків новинних видань Іспанії та Латинської Америки, визначенню спільних та відмінних рис між ними.

Щодо напрямків у стилістиці, то найкращим напрямком для аналізу заголовків новинних статей стане стилістика тексту, так як новинні заголовки мають у себе на мені відобразити основні ідеї, події та факти відповідних новин. Цей вид стилістики дозволить аналізувати різноманітні аспекти мовленнєвого виразу у заголовках, такі як використання лексичних засобів та різних синтаксичних конструкцій а також їхню ефективність та вплив на читача. Також можна зрозуміти які саме конструкції використовуються найчастіше.

1.3. Особливості мови заголовків публіцистичного стилю у надзвичайних ситуаціях

Серед основних функціональних стилів мови в сучасній лінгвістиці вирізняють науковий, художній, офіційно-діловий, розмовний та публіцистичний. Кожен стиль характеризується певними особливостями різних мовних засобів, як лексичних та граматичних, так і синтаксичних. У новинах, а саме, безпосередньо, у новинних статтях використовується публіцистичний стиль мови. Тому, перш ніж перейти до особливостей мови заголовків публіцистичного стилю, потрібно зрозуміти основні його властивості як функціонального стилю мови.

За Ткаченко Л.Л, публіцистичний стиль є дуже складним мовним явищем через неоднорідність його підстилів та жанрів. За структурою він поділяється на:

1. Журналістику
2. Власне публіцистичний, тобто нарис, памфлет та інші (ісп. *propiamente publicista* (géneros de ensayo, panfleto, etc.)

3. Політико-ідеологічний, куди відносять проголошення, партійні документи, політичні програми тощо (ісп. político-ideológico (proclamación, documentos de un partido, programas políticos, estatutos, etc.)

4. Рекламний (ісп. publicidad) [11, с. 176].

Цей функціональний стиль мовлення може виступати як в усній, так і в писемній формах, і саме писемна форма вважається основою для публіцистичного стилю. Щодо підстилів, то виокремлюють основні, такі як : газетно-публіцистичний, агітаційний, офіційний – політико-ідеологічний та масово політичний [5, с. 5]. Також окремо відносять стиль засобів масової інформації, куди відносять газети, журнали, радіо та телебачення [9, с. 207].

Протягом усього ХХ століття засоби масової інформації вважалися засобами комунікації та інформації, які поширюються одночасно і невибірково серед суспільства. Вони є ресурсом влади, потенційним інструментом соціального контролю населення та також незамінним джерелом інформації [35]. Класичними засобами масової інформації є преса і реклама (ХІХ століття), кіно, радіо, а в 1950-х роках - телебачення.

У 1980-х роках з'явилися персональні комп'ютери, які запропонували нам швидкість і надійність, інтерактивність і автоматизацію роботи; разом з цим у 1990-х роках з'явився Інтернет – потужний мультимедійний канал міжособистісної та соціальної комунікації, синхронної (чат, відеочат, миттєві повідомлення тощо) та асинхронної (електронна пошта, надсилання та отримання файлів, дошки оголошень і форуми тощо), чудове джерело інформації, яке є доступним кожному. Поширення Інтернету і можливість доступу до мережі в будь-який час і з будь-якої точки (комп'ютери, мобільні телефони, термінали тощо) означає, що більш традиційні ЗМІ (преса, радіо і телебачення) також використовують Інтернет, розширюючи таким чином сферу свого розповсюдження [41].

Тобто, ЗМІ є невід'ємною частиною публіцистичного стилю та тими засобами, без яких він не зможе функціонувати належним чином.

Якщо ж ми говоримо про функції публіцистичного стилю, то серед них можемо виділити найголовніші :

1. Інформаційна. Найголовніша функція публіцистичного стилю, до якої відносять новини. Має у себе на меті повідомляти про події, які викликають інтерес через свою важливість та безпрецедентність та представити читачам події та факти, викликаючи певні реакції або дії, особливо у сфері політичної комунікації [24].
2. Критична. Окрім безпосереднього інформування також висловлюється власна думка, аналізуються та оцінюються рішення або ж окремі випадки та особи. Характерна для преси в окремих редакційних колонках.
3. Освітньо-навчальна. Надає інформацію разом з об'єктивними оцінками подій та експертними думками, висвітлюючи важливі тенденції та проблеми. Також навчаючи розвиває знання та кругозір [38].
4. Розважальна. Ця функція є характерною для більшості ЗМІ та тут вирізняються різноманітні ігри, гороскопи, кросворди, загадки та інше задля розваги людей.

Засоби масової інформації також мають безпосередній вплив на аудиторію. Існують два аспекти впливу – засвоєння та формування певних цінностей у різних сферах життя, наприклад, медицина, економіка, а найчастіше політика, та також просвіта та інформування різних категорій населення щодо суспільного та політичного життя [8, с. 14]. В обох аспектах можуть використовуватись різні маніпулятивні прийоми, задля певного результату та вигоди зі сторони ЗМІ. Якщо ж ми перейдемо до безпосередніх особливостей мови публіцистичного стилю, то серед них виділяють певні, які будуть слугувати основою для цього стилю.

Взагалі, поняття мови публіцистичного стилю, а саме зокрема мови журналістських видань, було предметом численних описових підходів. Її описують так званім «гніздом мов» (ісп. nido de lenguajes) [23], що дає нам зрозуміти, що мова цього стилю не є уніфікованою та легкою для її чіткого визначення та дефініції. Мається на увазі, що публіцистична мова охоплює

собою багато різних жанрів та підстилів, де з'являються безліч окремих мовних одиниць, що виражають різноманітні окремі значення. Тобто, ця відсутність певної внутрішньої однорідності, що сприяє розмитості кордонів, зумовлена специфікою газетних видань зокрема, так як вони є простором для співпраці різних жанрів: «se debe a la propia naturaleza del periódico, que es un espacio de colaboración e inferencias con diferentes disciplinas en respuesta a la creciente complejidad de la realidad» [25].

Іспанський науковець Мартінес Альбертос спочатку описує публіцистичну мову як нелітературну, близьку до розмовної мови освічених верств певної спільноти мовців, яка у своїх звичайних проявах кількісно значною мірою спирається на речення номінативних конструкцій : «El lenguaje periodístico por antonomasia es el lenguaje periodístico de la prensa escrita, mientras que el «estilo periodístico» sin más matizaciones, responde al estilo informativo, es decir, a los modos expresivos que sirven para la transmisión de datos con cierto ánimo de elaborar un relato objetivo de los acontecimientos» [35].

В цілому ж мова публіцистичного стилю охоплює різні мовні засоби та стилістичні особливості, які пристосовані для ефективної комунікації зі всіма верствами населення, тобто орієнтована вона на широку аудиторію. Вона поєднує у собі використання тематичної лексики [33] та може бути проаналізованою на різних рівнях враховуючи фонетичні, граматичні та стилістичні аспекти.

Об'єднуючою ланкою між всіма підстилями та жанрами публіцистичного стилю буде потреба в точності та ясності інформації, яка буде передана адресату. Саме через цю причину мова публіцистичного стилю не може бути ускладненою різноманітними конструкціями, які будуть незрозумілими широкому верству населення. Наявність рис, які притаманні розмовному стилю пояснюються саме аспектом ясності, адже чіткість і простота в мовленні дозволяють краще нам сприймати інформацію. Тобто, можемо виокремити першу і найголовнішу особливість – це ясність та чіткість в вираженні.

Наступною характеристикою, яка є притаманною публіцистичному стилю є об'єктивність. Хоча, наразі, щодо цього пункту, як до притаманного існують певні розбіжності серед наукової спільноти.

Так як на початку шляху свого становлення преса була голосом впливових осіб, різних партій та фракцій, її об'єктивність була сумнівною, так як в такого роду журналістики на передній план висувались критична оцінка подій та власне ставлення до того чи іншого явище, події чи людини. Шотландський письменник Томас Карлайл навіть називав журналістику «Четвертою владою» та зазначав, що : «За допомогою масової інформації можна впливати на громадську думку як стан масової свідомості. Масові комунікації сприяють тим самим найкращій реалізації цілей суб'єктів соціальних інтересів. Цей факт став підставою виникнення терміну «четверта влада», яка наділяє масові комунікації якимись особливими владними повноваженнями» [37].

Зі зміцненням зв'язку між пресою і рекламою та розвитком преси як бізнесу, ця модель преси втратила свої позиції, і на зміну їй прийшла інформаційна журналістика. Тобто, журналісти почали ставати незаангажованими, а чесними та порядними працівниками, які є вірними своїм ідеям та в змозі відокремлювати та висвітлювати факти від їхньої критичної оцінки. Але також тут слід розуміти, що нейтральність, неупередженість і справедливість – це не те саме, що об'єктивність, оскільки вони не є абсолютними цінностями, а лише методами, які іноді можуть слугувати кращій перевірці або викладенню фактів [14]. Те ж саме стосується чесності або так званої збалансованості джерел. Але роблячи висновок щодо об'єктивності, то все ж таки вона полягає у журналістській нормі подавати інформацію без упередженості та особистого інтересу [21] використовуючи відповідні мовні засоби.

Не можливо не згадати також ще одну ознаку, яка є притаманною для публіцистичного дискурсу, тому і так само для новинних заголовків – маніпуляція. Словник Мерріам - Вебстер надає цьому поняттю визначення, як «контроль або ж гра нечесними та підступними засобами, зокрема для власної

вигоди» [39]. Серед різних новинних видань доволі часто можна побачити застосування цієї особливості для того, щоб читачі зайняли чітку позицію щодо критичної теми шляхом спонукання зміни ставлення до неї заради певної користі чи переваги [3, с. 247].

Крім всього зазначеного вище, однією з важливих особливостей публіцистичного стилю є вміння зацікавити читача з перших рядків таким способом, щоб було зрозуміло широкому загалу. В сучасному діджиталізованому світі у людей немає багато вільного часу для того, щоб дізнатись найостанніші новини в світі, вичитувати величезні трактати та аналізувати думку тих чи інших експертів. Тому тут в нагоді приходить публіцистичний дискурс, а конкретно різноманітні статі авторитетних видань. Тобто, можемо виокремити ще один пункт особливостей публіцистичної мови, такий як лаконічність та інформативність.

Якщо ми говоримо конкретно про особливості мови заголовків різних статей у надзвичайних ситуаціях, всі вище зазначені характеристики будуть для них притаманними. Але загалом специфіка мови заголовків буде визначатись різноманітними засобами, як семантичними, так і структурно-стилістичними та буде демонструвати різні лінгвістичні особливості та стратегії.

По-перше, заголовки можуть бути як і короткими та простими, так і довгими та складними. Все залежить від теми та мети статті [10, с. 70]. Якщо мова йдеться про надзвичайні ситуації, тенденцією є використання простих та зрозумілих широкому загалу речень.

По-друге, заголовки можуть бути представленими різними типами речень. Наприклад, запитальним або риторичним, якщо автор має у себе на меті заохотити читача до дискусії та змусити його рефлексувати щодо тої чи іншої теми.

По-третє, у заголовках статей, особливо надзвичайних ситуацій, можна зустріти оцінювальний характер автора. Він може бути різним та варіюватись від прихованого та явного, позитивного чи негативного. Такі заголовки часто використовують такі художні засоби, як гіпербола або рефрен для того, щоб

пробудити емоції та привернути увагу читачів, особливо що стосується заголовків пов'язаних із надзвичайними ситуаціями [16].

Отже, можна зробити висновок, що до особливостей мови заголовків публіцистичного стилю у надзвичайних ситуаціях відносять чіткість, ясність та інформативність. Заголовки новинних статей мають зацікавити читача та спрямувати його увагу на найголовніші події. Також вони мають бути зрозумілими для широкого загалу людей.

Висновки до першого розділу

У цьому розділі було розглянуто поняття лінгвостилістики як науки, що дає змогу достовірно використовувати її як один із напрямків аналізу статей масмедійної комунікації. Зазначено, що лінгвостилістика використовується у науковій сфері задля аналізів художніх текстів, але її методи успішно застосовуються у публіцистичному стилі мовлення.

Було виявлено, що лінгвостилістика має свої основні методи та напрямки щодо аналізу різноманітних текстів. Основні методи аналізу, а саме семантико-стилістичний, компаративний, кількісний та метод стилістичного експерименту надають змогу виділити певні особливості різноманітних видів тексту. Для аналізу заголовків публіцистичного стилю найкращим методом було виділено семантико-стилістичний, адже він визначає окремі мовні особливості та стилістичні прийоми використані у заголовках новин.

Лінгвостилістика як наука також має напрямки. Серед стилістики ресурсів, функціональної стилістики, стилістики тексту та діяхронної та порівняльної стилістики було визначено найголовнішим напрямком у подальшій роботі з новинними заголовками стилістику тексту. Саме цей напрямок лінгвостилістики дозволить проаналізувати окремі лексичні та синтаксичні конструкції та їхній вплив на читача.

Було окреслено особливості публіцистичного стилю як функціонального мовного стилю та зазначено його основні характеристики, такі як об'єктивність, точність та ясність в передачі інформації читачеві, маніпулятивність та вміння

зацікавити потенційного читача. Також були зазначені особливості заголовків новинних видань у надзвичайних та критичних ситуаціях, що стане в нагоді при подальшому аналізі заголовків пов'язаних з війною в Україні.

Ці теоретичні засади будуть використані як основа для практичного лінгвостилістичного аналізу заголовків іспаномовних новин пов'язаних з війною в Україні.

РОЗДІЛ 2. ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЗАГОЛОВКІВ СТАТЕЙ ІСПАНОМОВНИХ ВИДАНЬ

2.1. Виділення специфічних мовних засобів та стилістичних елементів

Новинні статті є, безсумнівно, для кожного з нас надійним джерелом інформації, якщо ми говоримо про перевірені часом та репутацією інтернет чи друковані видання. В Іспанії найяскравішим прикладом таких відомих та впливових видань є **El País** та **El Mundo**. Вони висвітлюють новини як іспанські, так і закордонні з різних сфер, таких як політика, культура, економіка, спорт та інші. На початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну сучасний іспаномовний публіцистичний дискурс не залишився осторонь та почав висвітлювати головні події перебігу російсько-української війни, починаючи з 24 лютого 2022 року.

Найперший заголовок новинного видання *El País*, який є пов'язаним з початком повномасштабного вторгнення, є заголовок статті, яка була опублікована 24 лютого о 4:45 : *Rusia lanza un ataque por tierra, mar y aire contra Ucrania y se acerca a la capital* [44]. З точки зору лінгвостилістичного аналізу, тут можна виділити кілька головних особливостей. Щодо синтаксичної структури, заголовок є простим, активним реченням, яке є зрозумілим будь-якому читачу. В лінгвістичному плані, можемо виділити слово *ataque* (напад, атака), яке має в собі негативну та агресивну конотацію та вказує на військовий характер подій. Хоча, слід також зауважити, що тут ще не фігурує слово *guerra* (війна) адже це найперший заголовок цього видання, який стосується повномасштабного вторгнення. Також використання словосполучень *por tierra, mar y aire* (наземним, повітряним та морським шляхом) підкреслюють різноманітність видів нападу та дають читачеві зрозуміти, що небезпека поширюється зі всіх сторін. Заголовок закінчується словосполученням *se acerca a la capital*, (наближається до столиці), що вказує на загрозу підступу російських військ до столиці України. Власна назва *Kiїв* тут не використовується саме для досягнення

емоційного відтінку та привернення уваги читачів, адже кожній людині, яка володіє іспанською мовою розуміє значення слова «столиця», адже столиця кожної держави – це її центр, як стратегічний так і соціальний та економічний. Тобто, найперший заголовок відображає серйозність початку військових подій та напруженість ситуації. Він змушує читача звернути увагу на події в Україні та викликає у нього зацікавленість та емоційну реакцію.

Також потрібно звернути увагу на найперший заголовок видання *El Mundo*, пов'язаним з початком воєнних дій в Україні за 24 лютого 2022 року : *Estalla la guerra entre Rusia y Ucrania: los bombardeos dejan decenas de muertos, el ejército ruso toma el control de Chernóbil y avanza hacia Kiev* [43]. Щодо синтаксичної структури, тут заголовок виступає складним реченням з різними синтаксичними частинами, які вказують на початок вторгнення та виражають головні події початку бойових дій. Лексичні особливості в свою чергу будуть виражені емоційно-забарвленою лексикою, яка вказує на насильницькі дії та агресію – *bombardeos* (бомбардування), *muertos* (мертві). Таке словосполучення як *toma el control* (бере під контроль) підкреслює завоювання, а слово *avanza* (просувається) наголошує про пряму загрозу ситуації. Також бачимо використання слова *guerra*, яке несе в собі тільки негативне значення – війна, що підкреслює серйозність бойових дій. На відміну від видання *El País*, в цьому заголовці використані власні назви – *Rusia, Ucrania, Chernóbil, Kiev*. Вони конкретизують для читача місце нападу та дають змогу сформуванню уявлення про наступ на різні міста всередині країни. Отже, цей заголовок більше ніж попередній передає серйозність військового російсько-українського конфлікту, чітко окреслюючи та називаючи це війною.

Тобто, з самого початку повномасштабної війни між Росією та Україною новинні заголовки найавторитетніших видань характеризувались емоційно-забарвленою лексикою, навіть незважаючи на те, що словниковий запас публіцистичного стилю складається в більшій мірі з загальноживаної та нейтральної лексики.

В свою чергу, після проведення лексичного аналізу публікацій іспаномовних видань, були розкриті певні особливості, найхарактерніші для заголовків статей, які стосуються воєнної тематики.

Найпершою та основною особливістю такого типу заголовків є широке використання лексики воєнної тематики :

Rusia bombardea Ucrania con decenas de misiles y drones tras acusar a Kiev del atentado en Moscú [44]; *misiles* – ракети, *drones* – безпілотники.

El último soldado de Azovstal [43]; *soldado* – солдат.

Ucrania derriba otros tres aviones de combate rusos en el frente del este [43]; *aviones de combate* – винищувачі.

La guerra de Ucrania vista en TikTok: el despliegue de tropas rusas que grabaron personas corrientes [44]; *despliegue de tropas* – розгортання військ, *guerra* – війна.

La estrategia de Ucrania en su contraofensiva: partir en dos a las fuerzas de Rusia [42]; *estrategia contraofensiva* – контрнаступальна стратегія.

Rusia da un ultimátum a fuerzas ucranianas para que abandonen Mariúpol este lunes [45]; *fuerzas ucranianas* – українські збройні сили.

Rusia lanza un ataque masivo de misiles y drones contra el sistema energético ucraniana [43]; *lanzar un ataque* – розпочати атаку.

Також заголовки, які стосуються російсько-української війни характеризуються вживанням великої кількості суспільно-політичних термінів:

El miedo a la invasión rusa no cala en la frontera [44]; *invasión* – вторгнення.

La 'crisis' en Ucrania es difícil de resolver, dice Xi Jinping [45]; *crisis* – криза.

El líder tártaro de Crimea: «Putin está completando la política represiva de Stalin» [43]; *política represiva* – репресивна політика.

Olaf Scholz asegura que Ucrania está analizando cómo puede negociarse la paz con Rusia [44]; *negociarse la paz* - вести переговори про мир.

Rusia-Ucrania: las críticas a las sanciones económicas [42]; *sanciones económicas* – економічні санкції.

Diez años del Maidán, la revuelta en la que millones de ucranianos quisieron vincularse a la Unión Europea [43]; *revuelta* – повстання, *vincularse a la Unión Europea* – приєднатись до Європейського Союзу.

La agencia nuclear de la ONU denuncia un ataque con drones contra la central de Zaporíyia [44]; *la agencia nuclear de la ONU* – ядерне агентство ООН

Під час викладу найголовнішої інформації щодо війни України з Росією, не можна не помітити широке використання топонімів у заголовках. Вони вживаються заради конкретизації місця бойових дій, трагедій, або ж вказують на країн-союзників чи країну-терориста :

Las armas de Washington llegan a tiempo para que Ucrania resista a la ofensiva rusa de verano [44]; *Washington* – Вашингтон, *Ucrania* – Україна.

Al menos 17 muertos y 60 heridos en un ataque ruso contra la ciudad de Chernigov [43]; *Chernigov* – Чернігів.

La catástrofe de la presa de Nova Kajovka pone en apuros la contraofensiva ucrania [44]; *Nova Kajovka* – Нова Каховка.

Las bombas perdidas de la II Guerra Mundial que ocultaba el Dniéper [44]; *Dniéper* – Дніпро (річка).

Zelensky acusa a Rusia de querer deshabitar Donbás y destruirlo como Mariupol [45]; *Rusia* – Росія, *Donbás* – Донбас, *Mariupol* – Маріуполь.

La guerra: Gran Bretaña quiere entregar a Ucrania los fondos confiscados a los rusos [42]; *Gran Bretaña* – Великобританія.

Не виключенням є і використання антропонімів у заголовках, пов'язаних з українсько-російською війною. Антропоніми є характерними для заголовків новин пов'язаних з війною України та Росії, адже вони ідентифікують певних осіб та навіть дають змогу викликати певні асоціації у читачів:

Biden llama a Zelensky para garantizarle su apoyo ante inacción del Congreso de EU sobre ayuda military [45]; *Biden* – Джо Байден, *Zelensky* – Володимир Зеленський.

Sánchez y otros líderes rebajan el relato belicista en la UE: «Ni economía de guerra ni tercera guerra mundial» [44]; *Sánchez* – Педро Санчез.

Macron pide pasar a una «economía de guerra» y acelerar la producción de armas [43]; *Macron* – Емманюель Макрон.

«México nunca aceptaría la ocupación de su territorio»: Dmytro Kuleba [45]; *Dmytro Kuleba* – Дмитро Кулеба.

Olaf Scholz asegura que Ucrania está analizando cómo puede negociarse la paz con Rusia [44]; *Olaf Scholz* – Олаф Шольц.

Тобто, на лексичному рівні використання спеціалізованої лексики, а саме лексика воєнної тематики, вживання суспільно-політичних термінів, топонімів та антропонімів є характерним для заголовків іспанських та латиноамериканських найвідоміших видань пов'язаних з війною в Україні.

Переходячи до стилістичного аналізу, а саме на стилістичному та лексико-синтаксичному рівні задля виокремлення окремих стилістичних засобів та конструкцій, можна виділити певні особливості іспаномовних заголовків про російсько-українське вторгнення.

Найбільш вживаним стилістичним засобом серед заголовків такого типу є метонімія, яка використовується заради створення заголовкам образності та підсилення емоційного впливу. Метонімію можна побачити у заголовках новин як Іспанії, так і країн Латинської Америки, адже вона дає змогу змістити фокус уваги читача на конкретний об'єкт з багатьох інших, тим самим виділити його та посилити його значення:

Ucrania acusa a Rusia de destruir la presa de Nova Kajovka: «El mundo debe reaccionar» [43]; *Ucrania acusa* – Україна звинувачує.

El Kremlin reconoce que su «operación militar especial» contra Ucrania es una guerra [44]; *Kremlin reconoce* – Кремль визнає.

El Congreso de Estados Unidos vota este sábado la ayuda a Ucrania e Israel [45]; *Congreso de Estados Unidos vota* – Конгрес США проголосує.

Ucrania rebaja edad de reclutamiento militar para reforzar la falta de tropas [45]; *Ucrania rebaja* – Україна знижує.

La UE pide a la sociedad prepararse para afrontar «todos los peligros» y un «panorama de amenazas cambiante» [44]; *UE pide* – ЄС закликає.

Також помітне широке використання такого стилістичного засобу як епітет. Епітет вживається задля характеристики певного предмету, особи, місця чи дії для надання йому виразності та позитивної чи негативної конотації. У заголовках новин пов'язаних з війною в Україні цей стилістичний засіб використовується задля привернення уваги читачів та надання заголовку певного емоційного забарвлення, здебільшого негативного:

Rusia lanza dos bombardeos masivos contra Ucrania en un solo día [44]; *bombardeos masivos* – масовані бомбардування.

Rusia lanza un ataque masivo contra centrales térmicas y un hospital psiquiátrico en Ucrania [43]; *ataque masivo* – масована атака.

Los amos implacables de la guerra y el caos [45]; *los amos implacables* – безжальні володарі.

La guerra en Ucrania amenaza la precaria estabilidad mundial [45]; *la precaria estabilidad mundial* – крихка світова стабільність.

Estados Unidos apuesta por ayudar a Ucrania a librar una «guerra asimétrica» [43]; *guerra asimétrica* – асиметрична війна.

Не можна і не помітити використання метафор у заголовках пов'язаних з війною в Україні. Незважаючи на те, що метафора є стилістичним засобом більш характерним для художніх творів, у новинних заголовках вона використовується щоб створити так звану образну аналогію для читачів для кращого розуміння та сприйняття новини:

Un respiro para Ucrania y para Biden [44] – Перепочинок для України і для Байдена. В цьому прикладі слово «перепочинок» постає метафорою, яка може інтерпретуватись як і в військовому контексті, тобто зменшення інтенсивності військового конфлікту, так і в економічному чи політичному, що стосується стабілізації відносин між двома країнами. В будь-якому випадку метафора у заголовку привертає увагу читача до подальшої новини та надає цій же новині певного емоційного значення.

Con los lobos ucranianos del asalto nocturno [43] – З українськими нічними вовками-штурмовиками.

Donbás, la trinchera más cruenta de la guerra de Ucrania [44] – Донбас, найкривавіший осередок української війни.

Можна виділити і використання такого стилістичного засобу, як антитеза. У новинних заголовках цей засіб вживається для створення контрасту, що допомагає читачу звернути увагу на складнощі та суперечності:

Más armas y menos esperas: Zelenski pide a la OTAN que no les falle otra vez [43]; *más armas y menos esperas* – більше зброї і менше очікувань.

Так як заголовки новинних видань найчастіше постають завершеним висловлюванням, то переходячи до синтаксичних особливостей заголовків іспаномовних видань потрібно визначити домінування певних типів речень.

Серед заголовків пов'язаних з війною в Україні можна виділити домінування простих розповідних речень. Такі речення вживаються для зосередження уваги на конкретних фактах, чіткості та зрозумілості у поданні важливої інформації та швидкого залучення уваги читача:

La paradoja ucrania [44];

Refutación del soberanismo [44];

Rusia declara en busca y captura a Zelensky [45].

Також помітне використання питальних речень. Такий тип речень може створити драматичний ефект, спровокувати дискусію або ж навіть створити певну інтригу:

¿Qué significa que Rusia declare que está en «estado de guerra» por la invasión a Ucrania? [45];

Regreso a Bucha, el lugar de la primera gran matanza rusa: «¿Cómo voy a olvidarlo?» [43];

Guerra en Ucrania: ¿Por qué Europa le teme a Rusia? [42].

Але можна помітити і використання складних речень задля докладнішої передачі інформації, та демонстрації взаємозв'язків різних аспектів російсько-української війни:

El Kremlin dice que la ayuda de Estados Unidos no beneficiará a Ucrania y traerá «más muerte» [43];

A dos años del inicio de la guerra en Ucrania: millones de chicos no pueden ir a la escuela y pierden el tercer ciclo lectivo [42];

La victoria póstuma del sargento Petrichenko: Ucrania prohíbe los juegos de apuestas en el ejército [44].

Доволі часто у заголовках також можна помітити використання цитат задля підтвердженого посилання на слова автора та достовірності фактів:

Thierry Breton: «La UE debe ampliar la industria de la defensa para hacerse cargo de su propia seguridad» [44].

Macron recibe a Xi Jinping en París: «El diálogo hoy es más necesario que nunca» [43];

Amnistía Internacional advierte: «El orden mundial creado tras 1945 está a punto de desaparecer» [43].

Переходячи до граматичного рівня, можна виділити перевагу певних граматичних часів у заголовках новин, які пов'язані з війною в Україні. У заголовках іспаномовних новинних видань найчастіше використовується теперішній час, тобто Presente de Indicativo задля позначення теперішніх дій або фактів. Також використання теперішнього часу наголошує на актуальності подій та може посилити відчуття безперервності дій:

La guerra en Ucrania impulsa el servicio militar obligatorio en los países nórdicos y bálticos [43];

Rusia bombardea Ucrania con decenas de misiles y drones y tras 2 años admite estar en «estado de guerra» [45];

No, Rusia no puede ganar la guerra [42].

Також помітне використання Presente de Subjuntivo для того, щоб викликати емоційну реакцію у читачів, адже заголовок такого типу передає невизначеність та занепокоєння:

Las armas de Washington llegan a tiempo para que Ucrania resista a la ofensiva rusa de verano [44];

Más armas y menos esperas: Zelenski pide a la OTAN que no les falle otra vez [43].

Та вживання Futuro de Indicativo для позначення майбутніх дій, планів чи домовленостей:

China afirma que tomará las medidas «necesarias» tras sanciones de EU [45];

Ucrania tendrá una vocera generada por inteligencia artificial [45];

EE UU concederá a Ucrania 61.000 millones de dólares de ayuda tras meses de retrasos [44].

Отже, можна зробити висновок, що після проведеного лінгвостилістичного аналізу заголовків чотирьох найпопулярніших іспаномовних новинних видань пов'язаних з війною в Україні можна зазначити основні лексичні, синтаксичні, граматичні та стилістичні особливості які переважають у такому типі заголовків. На лексичному рівні заголовки використовують лексику воєнної тематики, суспільно-політичні терміни, топоніми та антропоніми для конкретизації місця подій та певних осіб. Щодо семантичних засобів, найбільш вираженими є метонімія, епітети, метафори та антитези задля надання заголовкам певного емоційного забарвлення. На граматичному рівні переважає використання в заголовках новин теперішнього та майбутнього часу, тобто Presente de Indicativo, Presente de Subjuntivo та Futuro de Indicativo для передачі теперішніх подій як фактів. Ці всі характеристики мають на меті привернути увагу читача та якомога докладніше передати найважливішу інформацію щодо воєнних подій в Україні, використовуючи різноманітні лексичні, художні, синтаксичні та граматичні засоби.

2.2.Компаративний аналіз заголовків видань Іспанії та Латинської Америки

Як відомо, іспаномовний публіцистичний дискурс не обмежується однією Іспанією. Країни Латинської Америки залучені та зацікавлені війною в Україні так само як і вся міжнародна спільнота, а тому на щоденній основі висвітлюють у своїх новинах події перебігу російсько-української війни. Найвідомішими виданнями найбільших іспаномовних країн Латинської Америки, а саме Мексики та Аргентини є газети **El Universal** та **Clarín**. Саме завдяки цим

новинним виданням можна прослідкувати основні тенденції у викладі інформації щодо війни в Україні для латиноамериканського та закордонного читача, а також визначити головні розбіжності та спільні риси провівши компаративний аналіз з найпопулярнішими газетами Іспанії.

Починаючи зі спільних рис на лексичному рівні не можна не помітити широке вживання військової термінології серед заголовків іспаномовних новин:

Rusia dice haber derribado cuatro misiles ATACMS lanzados por Ucrania en Crimea [43];

Ucrania se impacienta tras meses de retrasos para recibir los F-16 de sus aliados [44];

EU envió a Ucrania misiles de largo alcance; llegan hasta a 300 km de distancia [45];

Guerra en Ucrania: Rusia lanza una lluvia de misiles sobre Kiev en el peor ataque en semanas [42].

Також спільною рисою у всьому іспаномовному новинному дискурсі стане вживання топонімів у заголовках пов'язаних з російсько-українською війною. Топоніми використовуються заради конкретизації певних географічних об'єктів, що дає змогу читачеві точно ідентифікувати міста та країни залучені у збройний конфлікт:

Rusia aprovecha la falta de munición de Ucrania y lanza su ofensiva en tres puntos del frente [43];

Rusia ataca Odesa con misiles balísticos y bombas de racimo [44];

Por el elevado número de muertos, Rusia recluta masivamente presos para la guerra en Ucrania [42];

Rusia dice que Ucrania disparó misiles sobre región fronteriza en vísperas de las elecciones [45].

Помітне і вживання антропонімів задля ідентифікації осіб, а саме високопосадовців та президентів держав, або військових, залучених у військовий конфлікт:

La guerra de los espías: cómo la CIA ayuda en secreto a Ucrania a luchar contra Putin [42];

Putin está gravemente enfermo de cáncer y quieren derrocarlo, afirma Kyrylo Budanov [45];

Stoltenberg: «Todavía no es demasiado tarde para que Ucrania gane» [44];

El presidente Zelenski firma la nueva ley de movilización que espera llevar a más ucranianos al Ejército [43].

Також на лексичному рівні можна помітити використання аббревіатур як в новинних заголовках видань Іспанії, так і в країнах Латинської Америки. Аббревіатури використовуються задля того, щоб зробити заголовок коротшим та зрозумілішим:

Enrico Letta: «Hay que alertar sobre la brecha que se abre entre EE UU y la UE: ellos vuelan y nosotros vamos muy mal» [44];

El presidente Francia, Emmanuel Macron apuesta por una relación equilibrada entre China y la UE [45].

Щодо окремих стилістичних фігур та засобів, найбільш вживаним та спільним серед заголовків іспаномовних новин постає метонімія. Так як метонімія є стилістичним засобом близьким до метафори, який використовується задля перенесення значення на найменування якогось іншого предмета, його можна часто зустріти серед заголовків іспаномовних новин. Такі словосполучення, як «Україна підтверджує»; «Польща отримує» чи «Росія визнає» мають на увазі людей всередині держави, або ж високопосадовців:

EE.UU. denuncia que Rusia usó un «arma química» en Ucrania: fuerte desmentida de Moscú [42];

Ucrania afirma que altos mandos de la flota rusa murieron en ataque en Crimea [45];

Rusia admite que Ucrania ha tomado posiciones en la orilla ocupada del Dniéper [43];

Polonia recupera los refugios de guerra ante la amenaza rusa [44].

Також іспаномовний дискурс характерний вживанням епітетів у заголовках новин пов'язаних з війною в Україні. Епітети дають змогу заголовкам новин мати позитивну та негативну конотацію, яка згодом впливає на сприйняття новини читачами.

Найбільш вживаним та спільним постає епітет *crucial* – важливий, вирішальний, ключовий:

La ayuda de EE UU es crucial para Ucrania [44];

Paquete de ayuda a Ucrania pasa voto crucial en Senado de EU [45];

Guerra Rusia-Ucrania: las fuerzas de Kiev consolidan un crucial avance hacia el mar de Azov [42].

Також можна помітити епітет *masivo* – масивний, масовий, масштабний. Цей епітет у заголовках іспаномовних новин має негативне значення та використовується здебільшого для позначення збройних атак:

Rusia lanza otro ataque masivo sobre Ucrania después de que Putin prometiera vengar el bombardeo de Bélgorod [44];

Guerra en Ucrania: Rusia acusa a Kiev de uno de los peores ataques masivos con drones en su territorio [42].

Ще одним спільним епітетом для заголовків іспаномовних новин стане прикметник *peor* – найгірший, який є найвищим ступенем порівняння прикметника *mal* – поганий. Епітет *peor* має негативну конотацію та також використовується у заголовках на позначення найгірших атак або сценаріїв ходу війни:

El mundo afronta el peor escenario bélico en medio siglo [44];

El peor año de Ucrania será 2024 [43];

Ucrania, en el peor momento de la guerra: Rusia y China no deberían festejar [42].

На синтаксичному рівні після проведеного аналізу помітне спільне використання простих речень задля лаконічності та легшого сприйняття новин читачем:

Muere en el frente un halterófilo olímpico ucraniano [43];

Ucrania es ahora un problema de Europa [44];

Muchos prisioneros de guerra ucranianos muestran signos de trauma y violencia sexual [42].

Тобто, серед спільних рис між заголовками найпопулярніших новинних видань Іспанії пов'язаних з війною в Україні можна виділити використання лексики військової тематики, топонімів та антропонімів. Серед художніх засобів спільним є вживання метонімії та епітетів, а на синтаксичному рівні використання простих речень, які вживаються для залучення більшої аудиторії та кращого і лаконічнішого сприйняття новин читачами.

Провівши компаративний аналіз також не можливо не виділити і відмінні риси, які є характерними для заголовків іспаномовних новин Іспанії та Латинської Америки. Найголовнішою відмінною рисою на граматичному рівні стане більше вживання Futuro Simple замість Presente de Indicativo у заголовках новинних видань Латинської Америки. Це пов'язано з граматичними особливостями іспанської мови у латиноамериканських країнах, особливо у публіцистичних текстах:

Guerra en Ucrania: 5 factores que afectarán el conflicto en 2024 [45];

EU promete a Zelensky en Davos que no flaqueará en su ayuda a Ucrania [45].

Щодо синтаксичного рівня, заголовки видань країн Латинської Америки використовують більше складних розповідних речень для уточнення та детального пояснення інформації щодо перебігу воєнних подій:

La OTAN busca quitarle a Estados Unidos el control de entrega de armas a Ucrania ante el temor de que gane Donald Trump en noviembre [42];

Rusia acusa que EU recluta a miembros de cárteles mexicanos para enviarlos a combatir a Ucrania [45].

Тобто, серед відмінних рис між заголовками новинних видань Іспанії та Латинської Америки можна виділити відмінності у будові речень та використанні граматичних часів. Після проведеного компаративного аналізу можна зробити висновок, що заголовки іспаномовного дискурсу мають більше спільних рис, ніж відмінних. Іспаномовний публіцистичний дискурс має схожі

граматичні, лексичні, синтаксичні та стилістичні особливості, які в сукупності роблять заголовки новин інформативними та ефективними засобами передачі інформації про війну в Україні читачам.

2.3. Порівняння заголовків іспаномовних новин за різними періодами часу

Будь-які військові події не можуть залишатись непоміченими серед громадськості, а тим паче серед публіцистичного дискурсу. З початку російсько-українського вторгнення іспаномовний публіцистичний дискурс у своїх найвідоміших виданнях почав висвітлювати події перебігу війни. Починаючи з перших місяців повномасштабного вторгнення можна простежити певні мовні та стилістичні особливості щодо викладу матеріалу та тим, як ці особливості змінюються з плином часу.

На лексичному рівні серед найперших новин пов'язаних з війною в Україні можна простежити використання слово *guerra*, що означає «війна» поруч з іншими словами які несуть в собі негативну конотацію на позначення воєнних дій, таких як атака, вторгнення та напад:

EU concluye que el ejército ruso comete «crímenes de guerra» en Ucrania, como atacar civiles [45];

Los mapas del inicio de la guerra en Ucrania: la ofensiva rusa hasta el 28 de febrero [44].

На синтаксичному рівні простежується вживання саме питальних речень задля привернення уваги читача щодо початку військового конфлікту та розуміння ним основних подій:

¿Cuál es el origen del conflicto entre Rusia y Ucrania? Fechas clave de la guerra [44];

Guerra Rusia-Ucrania: ¿Qué ocurriría si la planta nuclear ucraniana fuera invadida? [45].

Протягом розвитку воєнних подій помітне широке використання топонімів на позначення країн, які підтримують Україну у політичному та соціальному аспектах:

Moldavia, refugio frente al horror de la guerra: «Dame la mano, no me sueltes» [43];

México, dispuesto a colaborar en diálogos de paz para resolver guerra Rusia-Ucrania [43].

А також антропонімів задля посилення на слова високопосадовців різних країн світу:

Putin dice a Scholz que los países europeos podrán pagar el gas en euros [43];

Biden irá a Polonia por el aniversario de la guerra en Ucrania [45].

На синтаксичному рівні помітне використання простих речень:

Guerra Ucrania - Rusia: resumen 02/11/2022 [44].

Та складних речень як на початку повномасштабного вторгнення, так і протягом розвитку воєнних подій:

Dos años de guerra: Ucrania resiste frente a pronósticos sombríos y una Rusia que se refuerza [42].

Наразі ж, з плином часу заголовки іспаномовних новинних видань продовжують розповідати про головні події російсько-української війни але вже використовуючи не тільки «сухі» факти, а ще й аналітичні думки та спостереження. Нещодавні заголовки характерні вживанням суспільно-політичних та військових термінів, висвітлюючи найголовніші події перебігу російсько-української війни та вживанням простих та складних речень у своїй структурі:

Rusia y Ucrania acuerdan el canje de 48 niños desplazados por la guerra [45];

Rusia amenaza con convertir Francia en "objetivo militar legítimo" si envía tropas a Ucrania [43].

Аналізуючи найостанніші заголовки іспаномовних новин за 2024 рік, можна помітити, що іспаномовний публіцистичний дискурс продовжує описувати найголовніші події збройного конфлікту. Серед стилістичних

особливостей так само можна простежити використання метонімії на позначення перенесення значення одного предмета на найменування іншого:

Ucrania pide a sus atletas evitar cualquier contacto con atletas rusos en los Juegos Olímpicos [45];

Rusia anuncia ejercicios nucleares ante la amenaza francesa de enviar tropas a Ucrania: alarma en Europa [42].

На жаль, у зв'язку із загрозою повторного наступу російських військ у Харківській області помітне вживання у заголовках іспаномовних новин топоніма *Járkiv* (*Járkov*):

Rusia abre un nuevo frente de guerra sobre Járkov, la segunda ciudad de Ucrania [44];

Ucrania releva al comandante de la defensa de Járkov tras el rápido avance ruso [44];

Ucrania denuncia ejecuciones de civiles por parte de las fuerzas rusas en región fronteriza de Járkov [45].

Разом із вживанням метафор:

Ofensiva rusa en Járkiv: la ventana de oportunidad para Vladimir Putin [43]; *la ventana de oportunidad* – вікно можливостей; метафора що символізує широкі можливості для нового збройного нападу.

Та такого стилістичного засобу як гіпербола, який використовується задля підсилення масштабу проблеми у ході російсько-української війни та підсилення емоційного впливу:

Rusia deja sin luz ni agua a más de un millón de habitantes de Járkov [44]; *deja sin luz ni agua* – залишила без світла і води.

Також помітне використання питальних речень задля привернення уваги читачів щодо цієї нової загрози:

Rusia acelera en Ucrania: ¿puede la ofensiva de Járkiv cambiar la guerra? [43].

Отже, з порівняльного аналізу можна зробити висновок, що події в контексті російсько-української війни продовжують висвітлюватись серед найпопулярніших та найвідоміших іспаномовних новинних видань та

викликають значний інтерес серед громадськості використовуючи різні лексичні, стилістичні та синтаксичні засоби. З початку повномасштабного вторгнення можна простежити еволюцію заголовків іспаномовних новин, так як наразі вони не просто висвітлюють найголовніші події сьогодення в умовах війни, а ще й враховують різні соціальні, політичні та військові аспекти конфлікту роблячи аналітичні матеріали враховуючи хронологію та розвиток військових дій.

Висновки до другого розділу

У цьому розділі були проаналізованими заголовки іспаномовних новин пов'язаних з війною в Україні з початку повномасштабного вторгнення в 2022 році і під час плину подій російсько-української війни.

В ході аналізу спершу було виявлено основні лексичні, синтаксичні, граматичні та стилістичні засоби, що застосовуються в таких типах заголовків. Заголовки іспаномовних новин пов'язаних з війною характерні вживанням суспільно-політичних термінів та термінів військової тематики, топонімів та антропонімів. Було виявлено використання найуживаніших стилістичних засобів, таких як метонімія, метафора та епітет, які привертають увагу читача та надають заголовкам, а в той же час і подіям, описаних в них, певного емоційного забарвлення. Також було окреслено основні граматичні часи, а саме теперішній та майбутній, такі як *Presente de Indicativo*, *Presente de Subjuntivo* та *Futuro Simple de Indicativo* на позначення подій як фактів, або як тих, що відбуваються сьогодні.

Компаративний аналіз в свою чергу показав, що заголовки новинних видань Іспанії мають більше спільних рис, ніж відмінних із заголовками видань Аргентини та Мексики. Серед відмінностей була виділена будова речень, а саме простих речень, що характерно більше для іспанських новинних джерел та складних, які є характерними для видань країн Латинської Америки. Також зазначено, що граматичні особливості іспанської мови в Аргентині та Мексиці відображаються і в заголовках новин, адже на відміну від іспанських заголовків,

де домінує теперішній час, у заголовках латиноамериканських видань надають перевагу майбутньому часу, тобто Futuro Simple de Indicativo.

В ході порівняльного аналізу було показано, що починаючи з початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну іспаномовний новинний дискурс висвітлював основні події війни та продовжує це робити з плином часу використовуючи різноманітні лексичні, стилістичні та синтаксичні засоби задля привернення до них уваги читача. Було виявлено еволюцію заголовків іспаномовних новин з плином часу перебігу російсько-української війни в плані використання мовних засобів та опису найголовніших подій збройного конфлікту.

ВИСНОВКИ

У цій роботі було визначено лінгвостилістичні, а саме окремі художні, синтаксичні, граматичні та стилістичні елементи у заголовках іспаномовних новин пов'язаних з війною в Україні в період з початку повномасштабного вторгнення у 2022 році.

У першому розділі були проаналізовані основні методи та напрямки щодо аналізу текстів різних жанрів, а найголовніше – аналізу текстів публіцистичного жанру. Було виокремлено основні методи аналізу, а саме семантико-стилістичний, компаративний, кількісний та метод стилістичного експерименту. Для аналізу заголовків публіцистичного стилю найкращим методом було виділено семантико-стилістичний, адже він дав змогу визначити окремі мовні особливості та художні прийоми використані у заголовках новин. Також було окреслено особливості публіцистичного стилю як функціонального мовного стилю та зазначено його основні характеристики, такі як об'єктивність, точність та ясність в передачі інформації читачеві, маніпулятивність та вміння зацікавити потенційного читача. Ці особливості стали у нагоді під час безпосереднього аналізу іспаномовних заголовків пов'язаних з війною в Україні.

У другому розділі в ході проведеного лінгвостилістичного аналізу заголовків іспаномовних новин було виявлено окремі мовні та художні засоби, які є характерними для заголовків такого типу, визначено найуживаніші лексичні, синтаксичні, художні та граматичні засоби у заголовках пов'язаних з війною в Україні. Під час проведення компаративного аналізу було виявлено спільні та відмінні риси заголовків новинних видань Іспанії та країн Латинської Америки, а саме Аргентини та Мексики, та визначено, що заголовки мають більше спільних рис ніж відмінних. Також під час порівняльного аналізу у використанні мовних засобів у викладі інформації на початку повномасштабного вторгнення та з плином перебігу військового конфлікту було виявлено, що іспанський новинний дискурс з початку повномасштабного вторгнення висвітлював найголовніші події перебігу російсько-української війни,

використовуючи різноманітні лексичні та стилістичні засоби задля детальної передачі подій для іспаномовного населення.

У результаті проведеного аналізу були виокремлені найголовніші лексичні, граматичні, стилістичні та синтаксичні особливості заголовків іспаномовних новин, пов'язаних з війною в Україні:

1. Використання військової термінології та суспільно-політичних термінів.
2. Вживання топонімів та антропонімів.
3. Вживання стилістичних засобів, а саме метонімії, епітетів, метафор та антитез.
4. Переважання у граматичних конструкціях теперішнього простого часу *Presente de Indicativo*, майбутнього простого часу *Futuro Simple de Indicativo* та *Presente de Subjuntivo*.
5. Домінування простих розповідних речень у синтаксичній структурі.
6. Використання питальних речень.
7. Вживання складних речень.

Підсумовуючи, вважаємо що постановлену мету було досягнуто, а завдання були виконані. Можливості подальших досліджень вбачаємо у використанні лінгвостилістичного аналізу серед наукових напрацювань щодо виокремлення та аналізу окремих мовних одиниць задля подальшого розуміння та вивчення взаємозв'язку між ними та впливом щодо подачі інформації для широкої аудиторії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арешенков Ю. О. Стилїстика української мови: конспект лекцій та плани занять. Криворіз. держ. пед. ун-т, 2007. 46 с.
2. Богдан С. К. Методи й методика лінгвостилїстичних досліджень : методичні рекомендації для студентів-філологів / С. К. Богдан. – Луцьк, 2011. – 28 с.
3. Горобець М.Б., Баранова С.В. Засоби вираження маніпулятивної взаємодії в медіатекстах. *Věda a perspektivy*. 2022. № 12(19). С. 244-253.
4. Єрмоленко С. Я. Лінгвостилїстика в контексті загального мовознавства. *Мовознавство*. 2017. Вип. 4. С. 20–27.
5. Івженко М. Р. Особливості публіцистики як виокремленого стилю мови / наук. керівник Н. В. Леонова. Дніпропетровськ : Національна металургійна академія України, 2015. 8 с.
6. Калита О. Стилїстичний аналіз художнього тексту за мовними рівнями. *Слово*. 2015. С. 47–49.
7. Коломієць І. І. Основні лінгвостилїстичні поняття і категорії. 80-те вид. Умань : Умань ВПЦ «Візаві», 2015. 203 с.
8. Левицька І. М. Маніпуляція у міжособистісній взаємодії: поняття та зміст. *Вісник Національного університету оборони України: Питання психології*. 2014. № 6. 43 с.
9. Мацько Л. І., Сидоренко О. М. Українська мова: Посібник. – К.,1996. 432 с.
10. Пустовойт Н. І. Значення газетних заголовків у політичному мовленні та особливості їх перекладу з французької мови українською. *Мова. Література. Фольклор*. 2021. С. 68–72.
11. Ткаченко Л. Стилїстика іспанської мови. Навчальний посібник. Херсон, 2013. 231 с.
12. Українська мова : Енциклопедія. – Київ. : Вид-во “Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана”, 2000. 649 с.

13. Універсальний словник-енциклопедія : у 2 т. / авт.- уклад. М.В.Попович. Львів: ТЕКА, 2006. 1432 с.
14. Arroyas E. La objetividad y la función democrática del periodismo. Murcia: Universidad Católica de Murcia. 2009. 25 p.
15. Baranova S., Kobyakova I., Brovkina O. Lexical and stylistic derivation in mass media discourse. *Studies in Media and Communication*. 2023. Volume 11. Issue 4. P. 58–66.
16. Dyrda I. A., Maloivan M. V., Tomilina A. O. The peculiarities of headline in English discourse through the examples from Daily Mail and the New Yorker. *Вісник науки та освіти*. 2023. Вип. 4 (10). С. 213–227.
17. Ely E. M., Syahron L., Amrin S. Stylistics in «asahan dalam angka 2015» translation text. North Sumatra: University of North Sumatra. 2018. Vol. 2, Iss: 2, P. 175–181.
18. Endjala V. A functional Stylistics Study of «She is Beautiful» by Anonymous. Namibia: Namibia State University of Science and Technology. 2020. 11 p.
19. Fialho O., Zyngier S. Quantitative methodological approaches to stylistics. *The Routledge Handbook of Stylistics*. Utrecht. 2014. P. 347–363.
20. Frenk M., Ramón Menéndez Pidal: poesía popular española y otros temas. Mexico: Facultad de Filosofía y Letras, Universidad Nacional Autónoma de México. 2015. P. 223–250.
21. García A. P. P., Ideology of Objectivity in Political Journalism. Attitudes, Values and Beliefs Around Truth as a Possible Horizon? *Brazilian journalism research (Associação Brasileira de Pesquisadores de Jornalismo)* 2018. Vol. 14, Iss: 2, P. 432–459.
22. Haiyan W., Ying L. Syntax Enhanced Research Method of Stylistic Features. *Chinese Computational Linguistics and Natural Language Processing Based on Naturally Annotated Big Data: 17th China National Conference, CCL 2018, and 6th International Symposium, NLP-NABD 2018, Changsha, China*. 2018. P. 12–23

23. Hernando L., A. «Comunicación y lenguaje en el periodismo escrito», *Didáctica* 6. 1994. P. 145–159.
24. Holowtschak N., Kuschnirtschuk O. Funktional-stilistische Besonderheiten der deutschen texte der Publizistik (der Modus des Verbs). 2022. Сучасні дослідження з іноземної філології - Vol. 21-22, Iss: 3-4, P. 17–26.
25. Hurtado S. El uso del lenguaje en la prensa escrita. Valladolid: Universidad de Valladolid. 2003. 216 p.
26. Jati W., I., Hadziq N., P., Fitria R., I., Ika S., R. Stylistic study: an analysis of the selected songs of the S.I.G.I.T. 2022. Education Tracker. Teaching English as a foreign language journal. Vol.1. Iss: 2. P. 45–89.
27. Jia-rong L. Methodologies in Stylistic Analysis. Journal of Southwest China Normal University. 2004. Vol.1. Iss: 1. 15 p.
28. Kunch J., Z. The stylistic role of determinologisms in the composition of comparisons (based on Bohdan Lepky`s story “Motrya”). Lviv Polytechnic National University (Ukraine). Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки». 2023. № 1 (25). 14 p.
29. Mijangos M., Bravetti A., Padilla P. Musical Stylistic Analysis: A Study of Intervallic Transition Graphs via Persistent Homology. Mexico: Instituto de Investigaciones en Matematicas Aplicadas y en Sistemas, Universidad Nacional Autonoma de Mexico. 2022. 19 p.
30. Panjiyeva N. Stylistic devices as a cognitive structure (on the materials of the English language). Temez State University. Vol. 2. Iss: 3. 2021. P. 75–79.
31. Qasim A., D. A Stylistic Analysis of Lexical, Cohesion and Context Features of the Literary Styles in the Wonderful Story of Henry Sugar' by Roald Dahl and 'The Little Lantern' by Ghassan Kanafani: A Contrastive Study. RA journal of applied research - Vol. 09, Iss: 01. 2023. P. 12–19.
32. Raafat M., A., Abdel-Fattah R., Ayman A. Comparative study for Stylometric analysis techniques for authorship attribution. Helwan University. Conference: 2021 International Mobile, Intelligent, and Ubiquitous Computing Conference (MIUCC). 2021. P. 176 –181.

33. Shcherbak O.V. Publicistic film texts stylistic from the linguosemiotic viewpoint. *Opera in linguistica ukrainiana*. 2022. P. 368 – 379.
34. Tardy C., M. *Qualitative Research in Rhetoric and Stylistics*. Blackwell Publishing Ltd. 2012. 25 p.
35. Vilain Cruz M., A. Los Medios Masivos de Comunicación y su papel en la construcción y deconstrucción de identidades: apuntes críticos para una reflexión inconclusa. No. 8-9. 2012-13. P.189–199.
36. Wilson R., Bhandarkar A., Damon L. TraSE: Towards Tackling Authorial Style from a Cognitive Science Perspective. *arXiv.org* - Vol. abs/2206.10706. 2022. 12 p.
37. «Четверта влада» в Україні: міф чи реальність? URL: <https://pressassociation.org.ua/ua/chetverta-vlada-v-ukraini-mif-chi-realnist/>
38. Libretxts. 15.2: Funciones y Teorías de la Comunicación de Masas. LibreTexts Español. URL: https://espanol.libretxts.org/Ciencias_Sociales/Ciencias_Sociales/Estudios_de_Comunicacion/Introducción_a_la_Comunicación/La_comunicación_en_el_mundo_real_-_Una_introducción_a_los_estudios_de_comunicación/15:_Medios,_Tecnología_y_Comunicación/15.02:_Funciones_y_Teorías_de_la_Comunicación_de_Masas
39. Merriam-Webster: America's Most Trusted Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/>
40. Sitio oficial de la Asociación Internacional de Hispanistas. URL: <https://web.archive.org/web/20070328220929/http://asociacioninternacionaldehispanistas.org/pidal.htm>
41. University Canada West. How has social media emerged as a powerful communication medium? URL: <https://www.ucanwest.ca/blog/media-communication/how-has-social-media-emerged-as-a-powerful-communication-medium/>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

42. Clarin.com. URL:

<https://www.clarin.com/>

43. EL MUNDO - Diario online líder de información en español. URL:

<https://www.elmundo.es/>

44. EL PAÍS: el periódico global. URL:

<https://elpais.com/>

45. El Universal | El periódico de México líder en noticias y clasificados. URL:

<https://www.eluniversal.com.mx/>

RESUMEN

En el contexto actual, la prensa y los medios de comunicación son fundamentales para formar la opinión pública y difundir información sobre eventos globales. Los titulares de noticias son clave para captar la atención y transmitir la información más importante. La guerra en Ucrania es un tema central tanto para los ciudadanos ucranianos como para la comunidad internacional, incluyendo a los países hispanohablantes.

Este estudio realiza un análisis comparativo lingüoestilístico de los titulares de noticias en español sobre la guerra en Ucrania desde el inicio de la invasión en 2022 hasta el mayo de 2024. El objetivo es identificar y analizar los elementos estilísticos y lingüísticos en estos titulares para comprender cómo se representa e interpreta el conflicto en los medios hispanohablantes.

Los propósitos específicos incluyen:

- Analizar enfoques modernos para el análisis lingüoestilístico de textos.
- Examinar titulares de noticias en español sobre la guerra en Ucrania.
- Identificar recursos lingüísticos característicos de estos titulares.
- Comparar titulares de medios de España y de países latinoamericanos como Argentina y México.
- Determinar los elementos léxicos, estilísticos, sintácticos y gramaticales más comunes.

En el estudio utilizamos métodos de análisis, síntesis, inducción, deducción y métodos semántico-estilísticos y comparativos para examinar y comparar los titulares. La novedad del trabajo radica en su enfoque integral, que permite identificar tendencias en el uso de recursos lingüísticos y estilísticos, y comparar las diferencias entre España y países latinoamericanos. Este análisis es crucial para entender la influencia de las estrategias lingüísticas de los medios en la percepción del conflicto por parte de los lectores hispanohablantes. También el estudio tiene aplicaciones prácticas en el desarrollo de estrategias comunicativas más efectivas en la difusión de noticias internacionales.

En el primer capítulo se examina la estilística lingüística como una ciencia que se puede utilizar para analizar artículos de medios de comunicación masiva. Aunque tradicionalmente se emplea en el análisis de textos literarios, sus métodos son aplicables al estilo periodístico.

También se identificaron los principales métodos de análisis estilístico, que son semántico-estilístico, comparativo, cuantitativo y experimentación estilística. Para los titulares de noticias, se destacó el método semántico-estilístico por su capacidad para identificar rasgos lingüísticos y estilísticos específicos.

Dentro de las áreas de la estilística lingüística, se identificó la estilística textual como la más relevante para el análisis de titulares, ya que permite examinar construcciones léxicas y sintácticas y su impacto en el lector.

También se describieron las características del estilo periodístico, incluyendo objetividad, precisión, claridad, capacidad de manipulación y de captar el interés del lector. Además, se abordaron las peculiaridades de los titulares en situaciones críticas y de emergencia, útiles para el análisis de titulares sobre la guerra en Ucrania. Todos estos fundamentos teóricos se utilizarán para un análisis práctico de los titulares de noticias en español relacionados con la guerra en Ucrania.

En el segundo capítulo se analizan los titulares de las noticias en español relacionadas con la guerra de Ucrania desde el inicio de la invasión a gran escala en 2022 y durante el transcurso de la guerra ruso-ucraniana.

El análisis identificó en primer lugar los principales medios léxicos, sintácticos, gramaticales y estilísticos utilizados en este tipo de titulares. Los titulares de noticias relacionadas con la guerra en español se caracterizan por el uso de términos sociopolíticos y militares, topónimos y antropónimos. Se identificó el uso de los recursos estilísticos más utilizados, como la metonimia, la metáfora y el epíteto, que atraen la atención del lector y confieren a los titulares, y al mismo tiempo al acontecimiento descrito en ellos, una cierta coloración emocional. También se identificaron los principales tiempos gramaticales, a saber, presente y futuro, como Presente de Indicativo, Presente de Subjuntivo y Futuro Simple de Indicativo, para indicar los acontecimientos como hechos o como los que están sucediendo hoy.

El análisis comparativo mostró que los titulares de los medios españoles tienen más similitudes que diferencias con los de Argentina y México. Entre las diferencias se encuentra la estructura de las oraciones, es decir, las oraciones simples, más típicas de las fuentes de noticias españolas, y las oraciones complejas, típicas de las publicaciones latinoamericanas. Asimismo, se observa que las características gramaticales del español de Argentina y México también se reflejan en los titulares de las noticias, ya que, a diferencia de los titulares españoles, en los que predomina el tiempo presente, los titulares de las publicaciones latinoamericanas prefieren el tiempo futuro, es decir, Futuro Simple de Indicativo.

El análisis comparativo muestra que, desde el comienzo de la invasión a gran escala de Ucrania por parte de Rusia, el discurso informativo en español ha cubierto los principales acontecimientos de la guerra y sigue haciéndolo a lo largo del tiempo, utilizando diversos medios léxicos, estilísticos y sintácticos para llamar la atención del lector sobre ellos. Se ha puesto de manifiesto la evolución de los titulares de los informativos en español a lo largo de la guerra ruso-ucraniana en cuanto al uso del lenguaje y la descripción de los principales acontecimientos del conflicto armado.

En resumen, podemos decir que en el trabajo se identifican elementos lingüísticos y estilísticos, concretamente elementos sintácticos, gramaticales y estilísticos propios, en titulares de noticias en español relacionados con la guerra de Ucrania desde el comienzo de la invasión a gran escala en 2022.

En el primer capítulo se analizaron los principales métodos y tendencias en el análisis de textos de distintos géneros y, sobre todo, en el análisis de textos del género periodístico. Se destacaron los principales métodos de análisis, a saber, semántico-estilístico, comparativo, cuantitativo y el método del experimento estilístico. Se eligió el método semántico-estilístico como el mejor método para analizar los titulares del estilo periodístico, ya que permitía identificar determinados rasgos lingüísticos y técnicas artísticas utilizados en los titulares de las noticias. Además, se destacaron los rasgos del estilo periodístico como estilo lingüístico funcional y se señalaron sus principales características, como la objetividad, la precisión y la claridad a la hora de

transmitir información al lector, la manipulatividad y la capacidad de atraer el interés de un lector potencial.

En el segundo capítulo, el análisis lingüístico y estilístico de los titulares de noticias en español reveló ciertos medios lingüísticos y estilísticos típicos de este tipo de titulares, e identificó los medios léxicos, sintácticos, estilísticos y gramaticales más utilizados en los titulares relacionados con la guerra de Ucrania. El análisis comparativo reveló rasgos comunes y distintivos de los titulares de los medios de comunicación españoles y latinoamericanos, concretamente de Argentina y México, y determinó que los titulares tienen más rasgos comunes que distintivos. Asimismo, durante el análisis comparativo del uso del lenguaje en la presentación de la información al inicio de la invasión a gran escala y durante el transcurso del conflicto bélico, se constató que el discurso informativo español desde el inicio de la invasión a gran escala cubrió los acontecimientos más importantes de la guerra ruso-ucraniana, utilizando una variedad de medios léxicos y estilísticos para transmitir los acontecimientos con detalle para la población hispanohablante.

Como resultado del análisis, se identificaron los rasgos léxicos, gramaticales, estilísticos y sintácticos más importantes de los titulares de noticias en español relacionados con la guerra de Ucrania:

1. El uso de terminología militar y términos sociopolíticos.
2. El uso de topónimos y antropónimos.
3. El uso de recursos estilísticos, a saber, metonimias, epítetos, metáforas y antítesis.
4. El predominio del tiempo presente (Presente de Indicativo), del futuro (Futuro Simple de Indicativo) y del Presente de Subjuntivo en las construcciones gramaticales.
5. El dominio de las oraciones narrativas simples en la estructura sintáctica.
6. El uso de oraciones interrogativas.
7. Uso de oraciones complejas.

En resumen, creemos que se ha alcanzado el objetivo y se han cumplido los propósitos. Vemos la posibilidad de seguir investigando en el uso del análisis lingüístico y estilístico entre los avances científicos en el campo del análisis y la

identificación de unidades lingüísticas individuales para una mejor comprensión y estudio de la relación entre ellas y el impacto en la presentación de la información a un público amplio.